



Ärendenummer: HIG-STYR: 2022/124

Datum: 2023-08-14

## **Bedömargruppens rapport för kvalitetsutveckling av forskning inom vårdvetenskap inom processen kvalitetsutveckling genom kollegial granskning**

### **Bedömargruppen har bestått av:**

Johan Liljestrand, lektor, AUE

Daniel Pettersson, professor, AUE

## Innehållsförteckning

<b>1. Kvalitetsområdet produktion .....</b>	<b>1</b>
1.1. Förutsättningar.....	1
1.2. Process.....	1
1.3. Resultat.....	1
1.4. Bedömning av kvalitetsområdet.....	1
1.5. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder.....	2
<b>2. Kvalitetsområde utbildningsanknytning .....</b>	<b>2</b>
2.1. Förutsättningar.....	2
2.2. Processer.....	2
2.3. Resultat.....	2
2.4. Bedömning av kvalitetsområdet.....	3
2.5. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder.....	3
<b>3. Kvalitetsområde tillämpbarhet och samverkan.....</b>	<b>3</b>
3.1. Förutsättningar.....	3
3.2. Processer.....	3
3.3. Resultat.....	4
3.4. Bedömning av kvalitetsområdet.....	4
3.5. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder.....	4

# 1. Kvalitetsområdet produktion

## 1.1. Förutsättningar

Vårdvetenskap, som är en del av profilområdet hälsofrämjande arbetsliv, utgör en större forskningsmiljö där nästan alla disputerade är forskningsaktiva. Detta återspeglas i en aktiv seminariekultur där såväl forskningsmanus som ansökningar regelbundet diskuteras. Inom forskningsmiljön finns 24 lektorer, varav nio av dessa har docentkompetens samt tre professorer. Utöver detta finns en adjunkt och en lektor som har licentiatexamen, en affilierad professor i medicin, två professor emerita, två postdoktorer samt sju associerade forskare, varav två har docentkompetens.

Forskarutbildningen inom vårdvetenskap startade år 2017 och i nuläget finns det 13 doktorander som utgör en blandning mellan industridoktorander/samverkansdoktorander och doktorander anställda vid HiG. Vid intervjuer framkommer att en större del av forskningen som bedrivs av såväl doktorander som anställd forskningspersonal mer har en inriktning gentemot vårddyrkets förutsättningar än patient- och anhörigperspektiv.

Inom forskningsämnet finns en långsiktig kompetensförsörjningsplan framtagen genom ett kollegialt samarbete. Utifrån kartläggningen i denna framstår kompetensförsörjningen i nuläget som god. Det framförs dock att det krävs ett kontinuerligt arbete för att tillgodose framtida kompetensbehov.

## 1.2. Process

Forskningen inom vårdvetenskap publiceras framför allt som artiklar i refereegranskade tidskrifter av god vetenskaplig kvalitet. Dessa har oftast flera författare där samverkan sker genom diskussion, samt samverkan i upplägg av studierna, analys av data, tolkning och skrivande. Artikelutkast diskuteras vid gemensamma seminarier där särskilda läsare utses. Dessa seminarier sker dessutom två gånger per år i samverkan med vårdvetenskapsgruppen vid Uppsala universitet. Seminarierna utgör också ett forum för att diskutera och planera externa forskningsansökningar. Flertalet av de artiklar som produceras är fritt tillgängliga.

## 1.3. Resultat

Forskningen som bedrivs har en stor synlighet såväl inom forskarsamhället som inom samverkande praktiker. Det finns en hög aktivitet vad det gäller att söka och erhålla externa forskningsmedel.

## 1.4. Bedömning av kvalitetsområdet

Bedömargruppen finner att kvalitetsområdet håller en mycket hög kvalitet. Detta synliggörs genom den höga forskningsaktiviteten som finns bland disputerad personal, graden av samarbeten och publicerade artiklar, seminariekulturen samt de samarbeten som utvecklas och befästs genom ansökningar om externa medel samt de erhållna externa forskningsanslagen.

## 1.5. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder

Akademin bör:

- Stödja en ansökan om egen forskarutbildningsrätt i området vårdvetenskap

Akademin kan:

- Se över arbetsbelastningen hos några av de mer aktiva forskarna så att de ges rätt stöd för att fortsätta utveckla forskningen

## 2. Kvalitetsområde utbildningsanknytning

### 2.1. Förutsättningar

Forskningen inom vårdvetenskap vid HiG är idag tematiserad, men inte begränsad till, att handla om 1) god och säker vård, framför allt gällande personer med långvarig ohälsa och äldre, 2) vårdpersonalens arbetsmiljö, lärande och ledarskapet, inkluderat sjuksköterskestudenternas lärande och välbefinnande, samt 3) den miljö där vårdandet sker. Som ett led i att förankra dessa forskningsfokus finns en medveten strategi om att få in forskande personal i grundutbildningen.

### 2.2. Processer

I sjuksköterskeprogrammets kurser ägnar sig studenterna åt olika forskningsliknande aktiviteter. Dessa aktiviteter leds vanligtvis av disputerad och forskningsaktiv personal. Tanken är att studenterna på så sätt ges en möjlighet att bredda sitt kunnande om aktuell forskning, samtidigt som forskande personal ges en möjlighet att omsätta sina forskningsresultat i praktisk tillämpning samt ges en möjlighet att möta beprövad erfarenhet.

Ett exempel på detta är att studenterna redan i första kursen på grundutbildningen tränas i att tänka vetenskapligt i relation till att de går en yrkesutbildning. Detta strävar också till att ge studenterna chansen till att delta vid seminarier där de ges möjligheter i att utifrån vetenskapliga resultat samt diskutera dessa i relation till en yrkespraktik. Forskande personal ges på så sätt en möjlighet att fånga upp studenters frågor och funderingar vilket kan omvandlas till relevanta forskningsfrågor. Detta sätt att försöka fånga upp relevanta forskningsfrågor gör sig också gällande i de fora som finns för samarbeten med olika aktörer i regionen.

### 2.3. Resultat

Forskningen inom vårdvetenskap vid HiG utgår i många fall från testandet av den beprövade erfarenheten och praktikens villkor. Det finns fora för att fånga upp dessa frågor för den forskande personalen genom dels olika aktiviteter inom grundutbildningen likväl som seminarier där aktuella och relevanta frågor kan lyftas. En sådan aktivitet där detta kan utvecklas är i studenternas examensarbeten och den täta kontakt som finns med handledare. Extern bedömare av examensarbeten bedömer att dessa arbeten håller en hög kvalitet.

## 2.4. Bedömning av kvalitetsområdet

Bedömggruppen finner att kvalitetsområdet håller en mycket hög kvalitet. Detta synliggörs genom väl inarbetade rutiner för hur man fångar upp yrkesrelevanta frågor samt hur man kan beforska beprövd erfarenhet. Likaså finns inrättade forum och arenor för hur praktiken kan befrukta forskningen.

## 2.5. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder

Akademin bör:

- Genom tjänsteplanering tillgodose att forskande personal också ges möjligheter att delta i grundutbildning
- Utveckla mer inslag av forskningsliknande aktiviteter under grundutbildningen
- Stödja en ansökan om egen forskarutbildningsrätt i området vårdvetenskap

Akademin kan:

- Ytterligare utveckla samarbeten kring den beprövade erfarenheten (VFU)
- Utveckla patientnära forskning ytterligare

# 3. Kvalitetsområde tillämpbarhet och samverkan

## 3.1. Förutsättningar

Under åren 2020–2023 har vårdvetenskapen haft cirka 60 forskningsprojekt av varierande storlek där flertalet genererar flera publikationer. Flera av dessa projekt har skett i samverkan med externa aktörer. Inom vårdvetenskap finns en längre tradition av att samarbeta med externa aktörer varför det finns väl utarbetade rutiner för hur samverkan ska ske. Samverkan handlar dels om praktikutvecklande samtal, gemensamma forskningsprojekt som utbildning av forskare. I detta framkommer vid intervjuerna tankar om att ytterligare utveckla förutsättningar för anställningar av kliniska adjunkter och lektorer vilken ses som en bra förutsättning för att överbrygga en del av de trösklar som kan finnas mellan praktik och forskning. Utöver samarbeten med regionala aktörer har den forskande personalen en rad kontakter och samarbeten med lärosäten såväl nationellt som internationellt.

## 3.2. Processer

Vårdvetenskapens forskning syftar i många fall till att upptäcka och bidra med ny kunskap där uppenbara kunskapsbrister föreligger. Ett sätt som utvecklats för att upptäcka dessa kunskapsbrister är att ha ett nära samarbete med regionens olika aktörer. Genom detta kan forskningen ges möjligheter att hålla sig uppdaterad med de förändringar som sker inom praktiken samt genom forskning bidra med lösningar och rekommendationer kopplade till dessa förändringar. De nationella och internationella forskningssamarbetena möjliggör också för forskarna att hålla sig uppdaterade vad det gäller forskningsmässigt relevanta områden.

### **3.3. Resultat**

Den forskning som genereras inom vårdvetenskap har stor relevans och synlighet inom det vetenskapliga fältet. Utöver detta finns det synbara användningsområden för resultaten av mer tvärvetenskaplig karaktär likväl som för praktiken.

### **3.4. Bedömning av kvalitetsområdet**

Bedömargruppen finner att kvalitetsområdet håller en mycket hög kvalitet. Detta synliggörs genom de många fora och arenor, samt den spridning av forskningsresultat, som finns för samarbeten med praktiken, samt nationella och internationella samarbetspartners.

### **3.5. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder**

Akademin *bör*:

- Utveckla alumnverksamhet för att locka tidigare studenter till att delta i forskningsverksamhet eller söka sig till vidareutbildningar och forskarutbildning.

Akademin *kan*:

- Utveckla ytterligare rutiner för patientnära forskning och beprövad erfarenhet i samverkan med det omgivande samhället
- Inrätta kliniska adjunkter och lektorer som en resurs i den kliniska verksamheten för att formulera forskningsfrågor